

A Kórházi Gyógyszerészet Európai Állásfoglalása: glosszárrium

Neal Maskrey,¹ Roberto Frontini,^{2,3} Jonathan Underhill,⁴ David Preece³

¹School of Pharmacy, Keele University, Keele, Staffordshire, Egyesült Királyság

²Apotheke des Universitätsklinikums Leipzig AoR, Lipcse, Németország

³European Association of Hospital Pharmacists (Kórházi Gyógyszerészek Európai Szövetsége), Policy and Advocacy, Brüsszel, Belgium

⁴Centre for Medicines Optimisation, Keele University, Keele, Staffordshire, Egyesült Királyság

Kapcsolat

Professor Neal Maskrey, School of Pharmacy, Keele University, Keele, Staffordshire ST5 5BG, UK; Neal.Maskrey@nice.org.uk

Beérkezés időpontja: 2014. augusztus 7.
Átdolgozás időpontja: 2014. augusztus 27.
Elfogadás időpontja: 2014. augusztus 28.

A jelen glosszárriumot (1. táblázat) a Kórházi Gyógyszerészet Európai Állásfoglalása mellékleteként hozták létre, és a 2014. május 15-én megrendezett brüsszeli csúcstalálkozón hagyták jóvá.

A 2014. május 14-én megrendezett csúcstalálkozón tartott műhelyértekezleteken az állásfoglalás kidolgozása során a résztvevők felismerték, hogy egyértelműen szükség van az állásfoglaláshoz kapcsolódó glosszárriumra. Mégpedig azért, hogy az állásfoglalás kulcsfontosságú kifejezéseinek közös értelmezése azon olvasók számára is lehetséges legyen, akik nem vettek részt a májusi megbeszéléseken.

A kommunikáció kihívás. Az állásfoglalás szövege angolul készült, amely sok olvasónak nem anyanyelve, ráadásul egyes szavak és kifejezések különböző országokban mást-mást jelenthetnek. Végezetül a gyógyszerészet gyakorlata tagállamonként igen eltérő. A glosszárrium célja, hogy megakadályozza az állásfoglalásban megjelenő szakkifejezések félreértését.

A glosszárrium szerzői mindannyian aktív résztvevőkként vagy megfigyelőkként működtek közre a Delphi folyamatban, és hárman (NM, RF, JU) a World Café folyamatban is aktív résztvevők voltak (*lásd a 264. oldalt*); David Preece pedig a World Café folyamat jegyzőkönyvvezetője volt. Mindannyian ismerik

a Kórházi Gyógyszerészet Európai Állásfoglalásának szakkifejezéseit, amelyek mindkét folyamatban terminológiai megbeszéléseket eredményeztek. Ezekből a megbeszélésekből indult ki az a folyamat, amelynek eredménye azoknak a szavaknak és kifejezéseknek a meghatározása, amelyek később az állásfoglalást kísérő glosszárriumba kerültek. Ha valami nem merült fel a megbeszéléseken, a szükséges terminológiai meghatározások lehetséges forrásait a PubMed és az internetes keresőmotorok segítségével találtuk meg. Szükség esetén a hivatkozásoknál a hólábdamódszert használtuk. A glosszárriumnak leginkább megfelelő forrásokat aszerint válogattuk ki, hogy ezek mennyiben voltak relevánsak a Delphi és a World Café folyamat során felmerülő technikai jellegű megbeszéléseken.

Közreműködők NM DP-vel levelezve kidolgozta a glosszárrium létrehozásának módszerét. DP tervezetét NM kibővítette és részben átdolgozta. RF és JU átnézte és további kiegészítésekkel látta el DP munkáját. A végleges verziót NM készítette el. Minden szerző átnézte és jóváhagyta a végleges szöveget.

Összeférhetetlenség NM és JU rész munkaidőben a National Institute for Health and Care Excellence (Egészség és Klinikai Kiválóság Nemzeti Intézete, NICE) alkalmazásában dolgozik. RF a Kórházi Gyógyszerészek Európai Szövetségének elnöke. DP nem jelentett be összeférhetetlenséget.

Eredet és szakértői értékelés Megbízáson alapuló glosszárrium; az értékelést belső szakértők végezték.

CrossMark

Idézési: Maskrey N, Frontini R, Underhill J, et al. *Eur J Hosp Pharm* 2014;21: 294–300.

1. táblázat Glosszárrium

Szakkifejezés	Meghatározás	Forrás	Megjegyzések
A gyógyszerek adagolása	A gyógyszeradagolás részeként pontosan azonosítani kell a páciens, valamint biztosítani a következőket: a páciens ne legyen allergiás az adott gyógyszerre, a gyógyszer használata feleljen meg a normális adagolásnak, mellékhatásoknak, óvintézkedéseknek és ellenjavallatoknak, valamint a páciens kezelési tervének (kezelési folyamat); a gyógyszer a lejárati időn belül legyen, az adagolás módja, típusa és időzítése megfelelő legyen; biztosítani kell a páciens által bevett, szándékosan visszatartott vagy megtagadott gyógyszer világos, pontos és azonnali feljegyzését.	A UK Nursing & Midwifery Council (az Egyesült Királyság Ápolói és Szülésznői Tanácsa) meghatározása alapján: http://www.nmc-uk.org/Documents/NMC-Publications/NMC-Standards-for-medicines-management.pdf	
Gyógyszer-mellékhatások	Bármilyen nem kívánt esemény, amely a gyógyszer szedése során felmerült, és amelyet valószínűsíthetően a gyógyszer vagy a gyógyszerek okoztak.	MHRA (Gyógyszereket és Egészségügyi Termékeket Szabályozó Ügynökség): http://www.mhra.gov.uk/Safetyinformation/Howwemonitorthesafetyofproducts/Medicines/TheYellowCardScheme/Informationforhealthcareprofessionals/Adversedrugreactions/index.htm	
Bevált gyakorlatok követelményrendszere	Ezek az alapelvek maximalizálják az eredményességet, a hatékonyságot, a biztonságot, a hozzáférést, a nem megfelelő eltérés csökkentését, valamint a fenntarthatóságot.	A UNITE FOR SIGHT honlapja alapján: http://www.uniteforsight.org/global-health-course/module1	
Klinikai kockázatkezelési rendszer (Clinical incident reporting system, CIRS)	Az orvos, az ápoló, ill. a kórházban vagy az egészségügyi szervezetben belül tevékenykedő más szolgáltató, valamint maga a szervezet rendszerszintű, regionális vagy országos jelentési rendszerben jelentheti a hibákat, a sérüléseket, a nem káros tévedéseket, a készülékek meghibásodását, a folyamatbeli hibákat és egyéb vészhelyzeteket egy nagyobb közönségnek. Ez segíthet a fejlesztési erőfeszítések és rendszerszintű változások célzott alkalmazásában annak érdekében, hogy csökkenjen a pácienseknek okozott jövőbeli károk valószínűsége. A jelentési rendszerek nem büntető jellegűek, és úgy is kialakíthatók, hogy ebben a páciensek, a családjaik, valamint a fogyasztóvédelmi érdekképviselők is részt vehessenek.	Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) honlapja alapján: http://www.who.int/patientsafety/events/05/Reporting_Guidelines.pdf	Kritikus kockázatkezelési rendszer néven is ismert. A két kifejezést a szakmában egymás szinonimáiként használják.
Klinikai kezelési lehetőségek	Egy kompetens orvos megfelelő kezelési tervet készít a bevált gyakorlatoknak megfelelően, és a változó körülményekhez igazítja a kezelési lehetőségeket. A megfelelő szakorvosokhoz küldi a páciens, egyeztet a kezeléssel a többi szakemberrel, valamint folyamatos ápolást nyújt mindmaps/PDF_files_for_Competency/Clinical_Management.pdf	A Royal College of General Practitioners (RCGP) honlapja alapján: http://www.wpba4gps.co.uk/fileadmin/user_upload/secure/mindmaps/PDF_files_for_Competency/Clinical_Management.pdf	
Klinikai vizsgálat	A klinikai vizsgálatok résztvevői a kutatók által kidolgozott kutatási protokollnak megfelelően speciális kezelésben részesülnek. A klinikai vizsgálatok új orvostudományi megközelítéseket hasonlíthatnak össze egy már elérhető, szabványos megközelítéssel vagy aktív hatóanyagot nem tartalmazó placebóval, illetve a be nem avatkozással.	A ClinicalTrials.gov honlap alapján: https://clinicaltrials.gov/ct2/about-studies/learn	Klinikai kísérlet néven is ismert.
Kompetencia	A tudás, a készségek, a viselkedési minták és az attitűdök összessége, amelyeket egy egyén tanulmányai, továbbképzések és munkatapasztalata révén gyűjt össze, fejleszt ki és szerez meg.	FIP: http://www.ajhp.org/content/66/5_Supplement_3/s67.full	
Kompetencia-keretrendszer	A kompetencia-keretrendszer mindazon kompetenciákat tartalmazza, amelyek kulcsfontosságúak a hatékony teljesítés szempontjából. A kompetenciák fejlesztése segít az egyéneknek teljesítményük folyamatos javításában és a hatékonyabb munkavégzésben.	Whiddett S, Hollyforde, S. <i>The Competencies Handbook</i> . London: Institute of Personnel and Development, 1999. Lásd: http://www.fip.org/files/fip/PharmacyEducation/GbCF%20booklet.pdf	
Magisztrális gyógyszerkészítés	A magisztrális gyógyszerkészítés során a pácienseknek egyénre szabott gyógyszert készítenek.	A PCCA (Professional Compounding Centers of America) honlapja alapján: http://www.pccarx.com/what-is-compounding	Lásd még: „Extempore gyógyszerkészítés”.
Számítógép által támogatott döntéshozatal	A számítógép által támogatott döntéshozatali rendszerek célja az orvosok támogatása a diagnosztikai és kezelési döntések meghozatalában. Ezen rendszerek leegyszerűsítik a döntéshozatalhoz szükséges adatokhoz való hozzáférést, emlékeztető és figyelmeztető üzeneteket jelenítenek meg a pácienssel való találkozásokor, támogatást nyújtanak a gyógyszeres kezelés felírása és áttekintése során felállított diagnózisban, valamint figyelmeztetik az orvost, ha a páciensadatokban új minták ismerhetők fel.	A meghatározás forrása: Payne TH. Computer decision support systems. <i>Chest</i> 2000; 118:47S—52S. http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/10939999	
Hamisítás (gyógyszerhamisítás)	Hamisított gyógyszerek minősül minden olyan készítmény, amelyet szándékosan és megtévesztő módon hibásan címkéztek fel a gyógyszer összetétele és/vagy származása tekintetében. A hamisítás a szabadalmaztatott és generikus termékeket is érintheti; a hamisított termékek körébe tartoznak a megfelelő vagy hibás összetevőket tartalmazó, az aktív vagy elégtelen aktív összetevők nélküli, valamint a hamis csomagolású készítmények.	Egészségügyi Világszervezet (WHO): http://www.who.int/medicines/services/counterfeit/overview/en/	

Folytatás

1. táblázat Folytatás

Szakkifejezés	Meghatározás	Forrás	Megjegyzések
Kiadás (gyógyszerek)	Készleten lévő és klinikailag megfelelő gyógyszerek felcímkézése és átadása egy páciensnek vagy a gondozójának, általában rendelvényre, szakember általi vagy saját beadásra, valamint tanácsadás a biztonságos és hatékony használat vonatkozásában.	FIP: http://www.ajhp.org/content/66/5_Supplement_3/s67.full	
Artalmatlanítás (gyógyszerek)	Azokat a gyógyszereket, amelyeket bármilyen okból már nem kell beadni a páciensnek, vissza kell vinni a gyógyszerértárba vagy a gyógyszer kiadó orvoshoz a biztonságos artalmatlanítás érdekében.	A Royal Pharmaceutical Society (Egyesült Királyság) honlapja alapján: http://www.rpharms.com/support-pdfs/safesechandmeds.pdf	
Elosztás (gyógyszerek)	A gyógyszerek egyenletes tárolása, szállítása és megfelelő körülmények között történő kezelése a forgalomba hozatali engedélynek vagy a termék jellemzőinek megfelelően.	Az MHRA (Medicines and Healthcare products Regulatory Agency) honlapja alapján: http://www.mhra.gov.uk/Howweregulate/Medicines/Inspectionandstandards/GoodDistributionPractice/	
Gyógyszerészeti és gyógyszerügyi bizottságok	Olyan fórum, amely a gyógyszerhasználattal kapcsolatos döntések minden érdekeltjét tömöríti, akik az egészségügyi rendszer bármelyik szintjén lehetnek: körzeti szinten (elsődleges egészségügyi intézmények felügyelete), kórházakban vagy országos szinten.	Egészségügyi Világszervezet (WHO): http://apps.who.int/medicinedocs/en/d/Js4882e/3.1.html	
Hatékonyág (gyógyszerek)	A kezelés képessége a kívánt gyógyító hatás elérése érdekében szakértői vezetéssel és ideális körülmények között, például klinikai vizsgálatok során.	A Dorland-féle Medical Dictionary for Health Consumers alapján történő átdolgozás: http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/efficacy	
Hatásfok (gyógyszerek)	A kezelés következményeképpen elért kezelési eredmény sikerének mértéke normál vagy szokásos körülmények között.	A Mosby's Dental Dictionary, 2. kiadás, 2008. alapján: http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/effectiveness	
e-egészségügy (e-health)	Az e-egészségügy az egészségügyi források és ellátás elektronikus úton történő adatszéréje. Három fő területet ölel fel: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Egészségügyi információk megosztása az egészségügyi szakemberekkel és az egészségügyi szolgáltatások igénybe vevőivel az internet és a telekommunikáció segítségével. ▶ Az IT és az e-kereskedelem lehetőségeinek kihasználása a közegészségügyi szolgáltatások fejlesztése érdekében, pl. az egészségügyi dolgozók oktatásával és képzésével. ▶ Az e-kereskedelem gyakorlatainak használata az egészségügyi rendszerek kezelésében. 	Egészségügyi Világszervezet (WHO): http://www.who.int/trade/glossary/story021/en/	
Bizonyítékokon alapuló gyakorlat	Az aktuálisan elérhető legjobb bizonyítékok lelkiismeretes, konkrét és megfontolt használata az egyéni páciensek kezelését érintő döntéshozatalban. A bizonyítékokon alapuló gyógyszerterápia gyakorlata megköveteli az egyéni klinikai szakértelem ötvözését az elérhető legjobb külső, módszeres kutatásból származó klinikai bizonyítékokkal. A szakértelem több módon is megjelenik, de különösen a hatékonyabb és eredményesebb diagnózis felállításában, valamint a páciensek helyzetének, jogainak és ápolásukkal kapcsolatos kívánságainak megfontolt és együtt érző felismerésében és az ezt követő döntéshozatalban.	Sackett DL, Rosenberg WMC, Muir Gray JA, et al. Evidence based medicine: what it is and what it isn't. <i>BMJ</i> 1996;312:71. http://www.bmj.com/content/312/7023/71	Jelenleg a „bizonyítékokon alapuló gyakorlat” kifejezést részesítik előnyben a „bizonyítékokon alapuló gyógyszerterápia” kifejezéssel szemben.
Extempore gyógyszerkészítés	Az elkészítés után azonnal kiadott és nem tárolt készítmény.	FIP: http://www.ajhp.org/content/66/5_Supplement_3/s67.full	Lásd még: „Magisztrális gyógyszerkészítés”.
Külső minőségértékelési akkreditációs program	Regionális (vagy potenciálisan országos) méretű folyamat, amelyben a szolgáltatói szervezetek önként vesznek részt az egészségügyi szolgáltatások megszervezésének és nyújtásának fejlesztése érdekében; a megjelent szabványokat létrehozó szakértői csoportokat pártatlan hatóság felügyeli, amelynek tagjai lehetnek felhasználók, szolgáltatók, vásárlók és a kormány.	Shaw CD. External quality mechanisms for health care: summary of the ExPeRT project on visitation, accreditation, EFQM and ISO assessment in European Union countries. <i>Int J Qual Health Care</i> 2000;12:169-7. http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/10894187	
Gyógyszerkönyv	Azon folyamatok eredménye, amelyek az egészségügyi kezelések bevezetésének, használatának vagy kivonásának támogatására szolgálnak egy egészségügyi gazdaságon, szolgáltatáson vagy szervezeten belül.	Developing and updating local formularies. NICE Medicines Practice Guidelines 2012: http://www.nice.org.uk/guidance/MPG1/chapter/1-background#definition-of-a-local-formulary	
Irányelvek (kórházi)	Szisztematikusan kidolgozott megállapítások, amelyek támogatják a szakértő és a páciensek döntéshozatalát a megfelelő ápolást illetően adott kórházi körülmények között.	Field M, Lohr K; Committee to Advise the Public Health Service on Clinical Practice Guidelines, Institute of Medicine. <i>Clinical Practice Guidelines: Directions for a New Program</i> . Washington, DC: National Academies Press, 1990. Lásd: http://www.sign.ac.uk/guidelines/fulltext/50/section1.html	
Veszélyes gyógyszerek	A veszélyesnek tartott gyógyszerek közé tartoznak azok, amelyeket emberekre és állatokra vonatkozóan egy vagy több tulajdonság is jellemez a következők határolásából:	NIOSH List of Antineoplastic and Other Hazardous Drugs in Healthcare Settings 2012: http://www.cdc.gov/niosh/docs/2012-150/pdfs/2012-150.pdf	

Folytatás

1. táblázat (folytatás)

Szakkifejezés	Meghatározás	Forrás	Megjegyzések
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ rákkeltő hatás; ▶ teratogén hatás vagy más fejlődési toxicitás; ▶ toxicitás; ▶ reprodukzív toxicitás; ▶ szervi toxicitás alacsony adagolás esetén; ▶ genotoxicitás 		
Ellátási hely	Egyéni egészségügyi vagy szociális ellátást nyújtó hely.	Lásd: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/212915/Care-Setting-Definitions.pdf for detailed definitions	
Magas kockázatú gyógyszerek	Magas kockázatú gyógyszerek minősülnek azok a gyógyszerek, amelyek a megfelelő használat során is nagy valószínűséggel jelentős kárt okozhatnak a páciensnek.	Patient Safety First: http://www.patientsafetyfirst.nhs.uk/ashx/Asset.ashx?path=/How-to-guides-2008-09-19/Medicines%201.1_17Sept08.pdf	
Címkézés (gyógyszerek)	A gyógyszerek biztonságos használatához elengedhetetlen, hogy a felhasználók figyelmesen elolvassák és megértsék a címkén és a csomagoláson levő információkat, és ennek megfelelően alkalmazzák a készítményeket. A gyógyszerek címkézésének és csomagolásának elsődleges célja a gyógyszer világos, félreérthetetlen azonosítása és a biztonságos használati feltételek megteremtése.	MHRA (Gyógyszereket és Egészségügyi Termékeket Szabályozó Ügynökség): http://www.mhra.gov.uk/home/groups/pl-a/documents/websitesresources/con157150.pdf	
Gyártás (gyógyszerek)	Olyan tevékenység, amelyhez szükséges a 2001/83/EK irányelv 40(1) és (3) bekezdésében, valamint a 2001/20/EK irányelv 13(1) bekezdésében foglalt engedélyezés.	Az Európai Bizottság 2003/94/EK irányelve: http://ec.europa.eu/health/files/eudralex/vol-1/dir_2003_94/dir_2003_94_en.pdf	
Forgalomba hozatali engedély	Azon gyógyszerek, amelyek megfelelnek a biztonsági, minőségi és hatékonysággal kapcsolatos követelményeknek, forgalomba hozatali engedélyt (régbben termékcenc) kapnak, amely általában szükséges a felírásukhoz és az értékesítésükhöz.	MHRA (Gyógyszereket és Egészségügyi Termékeket Szabályozó Ügynökség): http://www.mhra.gov.uk/Howweregulate/Medicines/Licensingofmedicines/Marketingauthorisations/	
Orvosi eszköz	Minden olyan eszköz, készülék, berendezés, szoftver, anyag vagy más dolog, amelyet külön, együtt vagy kiegészítőként használnak, ideértve azokat a szoftvereket is, amelyeket a gyártó kifejezetten diagnosztikai és/vagy terápiás célokra szánt, vagy amelyek az eszközök megfelelő működéséhez szükségesek, és amelyeket a gyártó emberi használatra a következő célokra fejlesztett ki: <ul style="list-style-type: none"> ▶ betegség diagnózisa, megelőzése, nyomon követése, kezelése vagy enyhítése; ▶ sérülés vagy fogyatékoság diagnózisa, nyomon követése, kezelése, enyhítése vagy ellensúlyozása; ▶ anatómiai vagy fiziológiai folyamat vizsgálata, cseréje vagy módosítása; ▶ fogamzásszabályozás; és amely a fő kívánt eredményt az emberi testben vagy testen nem farmakológiai, immunológiai vagy metabolikus eszközökkel éri el, de amelyet ilyen eszközök a céljai elérésében támogathatnak.	Európai Unió: http://ec.europa.eu/health/medical-devices/files/revision_docs/2007-47-en_en.pdf	
Gyógyszerezési hiba	Gyógyszerezési hibának számítanak a gyógyszerek felírásával, kiadásával, adagolásával vagy nyomon követésével kapcsolatos nem szándékos hibák, amelyeket az egészségügyi szakember, a páciens vagy a fogyasztó is elkövethet.	Európai Gyógyszerügynökség (EMA): http://www.ema.europa.eu/ema/index.jsp?curl=pages/special_topics/general/general_content_000570.jsp	
Gyógyszerkészítmény	Minden olyan hatóanyag vagy több hatóanyag kombinációja, amely emberi betegségeket gyógyító vagy megelőző hatással rendelkezik; minden olyan hatóanyag vagy több hatóanyag kombinációja, amelyeket emberi felhasználásra szántak valamely fiziológiai funkció visszaállítása, javítása vagy módosítása érdekében farmakológiai, immunológiai vagy metabolikus tevékenység kifejtésével; vagy pedig orvosi diagnózisra használható.	Európai Unió: http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=13063	A „gyógyszer” szinonimája.
Gyógyszerezési hiba rendszer (medication error reporting system, MERS)	Hibajelentési rendszer, amely lehetővé teszi a pácienssel érintkező orvosok számára a könnyű hozzáférést hiba esetén. A jelentési rendszer nem büntető jellegű, és a hiba okaira vonatkozó alaposabb megismerést, valamint az újbóli megismétlődést célzó rendszerszintű változások bevezetését szolgálja.	Mahajan RP. Critical incident reporting and learning. <i>Br J Anaesth</i> 2010;105:69-75. http://bja.oxfordjournals.org/content/105/1/69.abstract	

Folytatás

1. táblázat (folytatás)

Szakkifejezés	Meghatározás	Forrás	Megjegyzések
Gyógyszerkészítmény-felhasználási folyamatok	A gyógyszerkészítmények felhasználása összetett folyamat, amely tartalmazza a gyógyszerfelírást, a megrendelés feldolgozása, a gyógyszerkiadás, a gyógyszeradagolás és a hatások nyomon követésének alfolyamait.	Institute for Safe Medication Practices: http://www.ismp.org/faq.asp#Question_3	
Gyógyszerkezelési eljárások Gyógyszerek optimalizálása	A folyamatok és eljárások rendszere, amely meghatározza a gyógyszerek használati módját a páciensek és az egészségügyi rendszerek esetében. A gyógyszerek optimalizálása biztosítja, hogy a páciensek a lehető legjobb hatást ériék el a gyógyszerek használata során, a károk kockázatának minimalizálása mellett. A gyógyszerek optimalizálása bizonyítékokon alapuló és tájékozott döntéshozatalt igényel, amely a páciens részvételét igényli, valamint hatékony szakmai együttműködést annak érdekében, hogy egyénre szabott, személyközpontú gyógyszerhasználat valósulhasson meg az elérhető forrásokon belül.	A National Prescribing Centre honlapja alapján: http://www.npc.nhs.uk/developing_systems/intro/resources/library_good_practice_guide_mmmbook1_2002.pdf NICE: http://www.nice.org.uk/guidance/gid-cgwave0676/resources/medicines-optimisation-draft-scope2	
Gyógyszerhiány	Az a helyzet, amelyben a klinikailag egymással felcserélhető gyógyszerek teljes készlete nem elégséges az aktuális vagy az előrevetített felhasználói szükségletek kielégítésére. Gyógyszerhiány több okból is felléphet; ide tartoznak a gyártással kapcsolatos nehézségek és azok a problémák, amelyek a kezelést befolyásoló gyógyszerek minőségével kapcsolatosak.	Az FDA (az Egyesült Államok Gyógyszer- és Élelmiszerellenőrző Hatósága): http://www.fda.gov/downloads/AboutFDA/ReportsManualsForms/StaffPoliciesandProcedures/ucm079936.pdf az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) meghatározása alapján: http://www.ema.europa.eu/ema/index.jsp?curl=pages/regulation/general/general_content_000588.jsp&mid=WC0b01ac05807477a5 Egészségügyi Világszervezet (WHO): http://www.who.int/goe/publications/goe_mhealth_web.pdf	
m-egészségügy	A hordozható eszközök, például mobiltelefonok, páciensfelügyeleti eszközök, digitális személyi asszisztensek (PDA) és egyéb vezeték nélküli eszközök által támogatott orvosi és közegészségügyi gyakorlat.		
Osszeállítás (gyógyszerek)	Két (vagy több) aktív gyógyszerészeti alkotóelem egyetlen készítményben történő kombinálása, vagy két vagy több gyógyszer egyidejű beadása.	A National Prescribing Centre honlapja alapján: http://www.npc.nhs.uk/improving_safety/mixing_meds/resources/mixing_of_medicines.pdf Oxford Dictionaries: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/multidisciplinary	
Multidiszciplináris	Több akadémiai diszciplína vagy szakmai szakirány bevonása egy téma vagy egy probléma megközelítésébe.		
Balesetközeli esemény (gyógyszerezési hibához kapcsolódóan) Kiszervezés Pácienset ellátó csapat	Olyan bekövetkezett esemény, helyzet vagy hiba, amelyet még a betegre kifejtett hatása előtt korrigáltak. Javak és szolgáltatások külső szállítótól történő beszerzése. A páciensek kezelését végző multidiszciplináris csapat, amelyet általában egy orvos vezet. A csapat minden tagjának meghatározott feladatai vannak, és az egész csapat részt vesz a páciens kezelésében.	Institute for Safe Medication Practices: https://www.ismp.org/newsletters/acutecare/articles/20090924.asp Oxford Dictionaries: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/outsource A MeSH kifejezése. Lásd még: The Health Foundation: http://www.health.org.uk/public/cms/75/76/313/579/Patient%20Care%20Teams.pdf?realName=jsrOqb.pdf	
Betegbiztonság	A pácienseket érintő, egészségüghöz kapcsolódó hibák és káros hatások megelőzése.	Egészségügyi Világszervezet (WHO): http://www.euro.who.int/en/health-topics/Health-systems/patient-safety <i>Segan's Medical Dictionary 2012</i> : http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/health+record	
Páciens egészségügyi nyilvántartása Gyógyszerészeti egységben történő előkészítés	A páciens fizikai és mentális egészségére vonatkozó, több forrásból származó klinikai információk gyűjteménye. Minden olyan folyamat, amely anyagok és termékek vásárlásával, valamint gyógyszerkészítmények gyártásával, minőség-ellenőrzésével, kiadásával, tárolásával és szállításával kapcsolatos, illetve az ehhez kapcsolódó felügyelet.	PIC/S Guide to Good Practices for the Preparation of Medicinal Products in Healthcare Establishments: http://www.picscheme.org/bo/commun/upload/document/pe-010-4-guide-to-good-practices-for-the-preparation-of-medicinal-products-in-healthcare-establishments-1.pdf	
Farmakoökonomiai felmérés	A farmakoökonomia olyan tudományos diszciplína, amely a gyógyszerészeti termékek, szolgáltatások és programok, valamint az egészségügyi beavatkozások klinikai, gazdasági és emberre gyakorolt hatásait vizsgálja, hogy az egészségügyi döntéshozóknak, szolgáltatóknak és pácienseknek értékes információkat nyújthasson az optimális megoldások és az egészségügyi erőforrások elosztása tekintetében.	International Society for Pharmacoeconomics and Outcomes Research: http://www.ispor.org/Terminology/Default.asp	
Farmakovigilancia-programok Gyógyszerészeti gyakorlat	A káros hatásokat vagy egyéb, gyógyszerrel kapcsolatos problémákat kutató, értékelő, feltáró és megelőző jellegű tudományág és a hozzá kapcsolódó tevékenységek. A gyógyszerészeti gyakorlat célja az egészség javítása, valamint az egészségügyi problémákkal küzdő páciensek támogatása gyógyszereik legjobb felhasználása érdekében.	Egészségügyi Világszervezet (WHO): http://www.who.int/medicines/areas/quality_safety/safety_efficacy/pharmvigi/en/ FIP/WHO: http://www.fip.org/files/fip/WHO/GPP%20guidelines%20FIP%20publication_final.pdf	
Betegágy melletti rendszerek	A pácienseknek ágy mellett nyújtott laboratóriumi és egyéb szolgáltatások. Ide tartoznak az automatizált információbevitelt használó diagnosztikai és laboratóriumi vizsgálatok is.	A MeSH kifejezése. http://www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh?term=Point-of-Care%20Systems	

Folytatás

1. táblázat (folytatás)

Szakkifejezés	Meghatározás	Forrás	Megjegyzések
Közbeszerzés	Gyors és hatékony ellátási szolgáltatás nyújtása a pácienseknek a megfelelő gyógyszerekkel a megfelelő áron költséghatékony vásárlási lehetőség biztosításával a helyi, regionális vagy országos egészségügyi rendszer számára. Ez az üzleti, műveleti, IT, minőség-ellenőrzési és kockázatkezelési rendszerek összetett hálózatát is magába foglalja. Figyelembe kell venni és be kell tartani a rendelvényírási javaslatokat, a gyógyszerkönyvvel kapcsolatos irányelveket és az intézményvezetéssel kapcsolatos ügyeket.	British Journal of Medicines Procurement: http://www.medicinesprocurement.co.uk/	
Protokoll	Tudományos kísérlet vagy orvosi kezelés lefolytatását megszabó eljárás.	Oxford Dictionaries: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/protocol	
Minőségbiztosítás	A szolgáltatás vagy a termék kívánt minőségi szintjének megtartása, különös figyelmet fordítva a szállítás és termelés minden fázisára.	Oxford Dictionaries: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/quality-assurance	
Minőség-ellenőrzés	A szabványok követésének biztosítása a gyártásban a termékekből vett minta ellenőrzésével és annak a megadott jellemzőkkel történő összehasonlításával.	Oxford Dictionaries: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/quality-control?q=quality+control	
Rekonstituálás (gyógyszerek)	Forgalomba hozatali engedéllyel rendelkező gyógyszerkészítmény kezelése a használat lehetővé tétele érdekében a betegájékoztatóknak megfelelően.	PIC/S Guide to Good Practices for the Preparation of Medicinal Products in Healthcare Establishments: http://www.picscheme.org/bo/commun/upload/document/pe-010-4-guide-to-good-practices-for-the-preparation-of-medicinal-products-in-healthcare-establishments-1.pdf	
Felelős használat (gyógyszerek)	Az a helyzet, amelyben az egészségügyben érdekelt tevékenységei és képességei összehangoltan működnek annak érdekében, hogy biztosítsák a pácienseknek a megfelelő, költséghatékony gyógyszereket a megfelelő időben, valamint ezek megfelelő használatát és kihasználását. A páciensek számára szükséges megfelelő gyógyszerek biztosításához minden érintett elköteleződésére szükség van, ideértve a kormányokat is, valamint egy elképzelésre a köz- és magánérdekek integrálásához és az erőforrások mozgósításához.	A FIP honlapja alapján: http://www.fip.org/centennial/files/static/REPORT_MINISTERS_SUMMIT_-_English_version_final.pdf	
Felülvizsgálat (gyógyszerek)	A páciens gyógyszereinek strukturált, kritikus szemmel történő vizsgálata azzal a céllal, hogy megegyezés szülessen a pácienssel a kezelésről, a gyógyszerek hatásának optimalizálásával, a gyógyszerekhez kapcsolódó problémák minimalizálásával, valamint a pazarlás csökkentésével.	A National Prescribing Centre honlapja alapján: http://www.npc.nhs.uk/review_medicines/intro/resources/room_for_review.pdf	
Kockázatfelmérés	A tervezett tevékenység lehetséges kockázatainak rendszerszintű felmérése és értékelése.	Oxford Dictionaries: http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/risk-assessment	
Zökkenőmentes ellátás	A zökkenőmentes ellátás a páciens kényelmes és biztonságos áthelyezését jelenti a különböző betegellátási helyeken belül, ill. azok között, továbbá a páciens kórházból történő hazaszállítását.	Adapted from Spehar AM, Campbell RR, Cherrie C, et al. <i>Seamless Care: Safe Patient Transitions from Hospital to Home</i> . http://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK20459/	
Érdekeltek (az egészségügyben)	Olyan személyek vagy csoportok, akik érdekeltek a kórházi döntéshozatalban és a döntést támogató bizonyítékokban. Az érdekeltek lehetnek páciensek, ápolók, orvosok, kutatók, érdekvédelmi csoportok, szakmai kollégiumok, vállalkozások, politikai döntéshozók és mások. Mindegyik csoport egyedi és értékes látásmódot képvisel.	AHRC: http://www.ahrq.gov/research/findings/evidence-based-reports/stakeholderguide/chapter3.html	
Nyomonkövethetőség	A vizsgálat tárgyának a kiterjesztett ellátási lánc egyes fázisain történő mozgásának előrejelezhetősége, valamint az előzmények, az alkalmazás vagy a hely visszakövethetősége.	GS1 http://www.gs1.org/docs/healthcare/GS1_article_PMPs.pdf	
Átírás (rendelvények)	Egyező másolat készítése – általában írásban. Ehhez lennie kell egy eredetlinek is, amelyről az átírás készül. Gyógyszerek esetében az átírást általában úgy végzik, hogy a páciens gondozói hozzáférnek a rendelvény részletes adataihoz és egyéb információkhoz.	Az UKMi alapján: http://www.medicinesresources.nhs.uk/upload/documents/Communities/SPS_E_SE_England/Transcribing%20guidance%20Vs%201%20Feb11%20DG.pdf	

Folytatás

1. táblázat (folytatás)

Szakkifejezés	Meghatározás	Forrás	Megjegyzések
Kezelési folyamat	Multidiszciplináris csapat által létrehozott és jóváhagyott, megfelelő időkeretbe foglalható kezelés.	Welsh National Leadership and Innovation Agency for Healthcare guide to integrated care pathways: http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/Documents/829/integratedcarepathways.pdf	Apolási folyamat, integrált ápolási folyamat, ápolási menetrend, betegellátási vagy klinikai folyamat néven is használják.
A gyógyszer használata a forgalmazási engedély körén kívül	Vannak olyan kórházi helyzetek, amikor forgalomba hozatali engedéllyel nem rendelkező gyógyszereket vagy egy bizonyos gyógyszert a forgalmazási engedélyének körén kívül használnak („off-label”, javallatokon túli alkalmazás), amennyiben a gyógyszer felírója az elérhető bizonyítékok alapján a páciens érdekeit szem előtt tartva így dönt. Ez különösen gyakori az orvostudomány bizonyos területein, például a gyermekorvoslásban, ahol az életkorak megfelelő készítmények kifejlesztéséhez kapcsolódó problémák miatt sok esetben a gyógyszert az engedélyének körén túlmenően használják, vagy a gyógyszer nem rendelkezik forgalomba hozatali engedéllyel. Az egészségügyi szakértők szükségesnek tarthatják a forgalomba hozatali engedéllyel nem rendelkező gyógyszerek felírását vagy ezek használatának ajánlását, ha nincs megfelelő alternatíva, vagy ha a gyógyszert gyógyszerész állítja elő, az ő felügyeletével készül; vagy pedig a forgalomba hozatali engedéllyel rendelkező gyógyszer használatát az engedélye körén túlmenően (pl. figyelmen kívül hagyják a meghatározott javallatokat, adagolást, alkalmazás módját vagy figyelmeztetéseket). A méltányossági használatot támogató programok azon páciensek számára jöttek létre, akiknek a betegségére jelenleg nem létezik kielégítő jóváhagyott terápia, vagy nem vehetnek részt klinikai vizsgálatban. A programok célja, hogy megkönnyítsék a páciensek hozzáférését a kísérleti szakaszban lévő új kezelési lehetőségekhez.	Az MHRA (Medicines and Healthcare products Regulatory Agency) honlapja alapján: http://www.mhra.gov.uk/Safetyinformation/DrugSafetyUpdate/CON087990es az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) meghatározása alapján: http://www.ema.europa.eu/ema/index.jsp?curl=pages/regulation/general/general_content_000293.jsp	

EJHP

A Kórházi Gyógyszerészet Európai Állásfoglalása: glosszárium

Neal Maskrey, Roberto Frontini, Jonathan Underhill, et al.

Eur J Hosp Pharm 2014 21: 294-300

doi: 10.1136/ejhpharm-2014-000527

Frissített információk és szolgáltatások:

<http://ejhp.bmj.com/content/21/5/294.full.html>

Ezek a következ

őlet tatabazák

E-mailes értesítés

Ingyenes e-mailes értesítés, ha új cikk hivatkozik erre a cikkre. Jelentkezzen be az online cikk jobb felső sarkában található mezőben.

Témagyűjtemények

Hasonló témában a következő gyűjteményekben kereshet:

[Összeférhetlenség \(etika\)](#) (1178 cikk)

[Internet](#) (55 cikk)

[Folyóiratokban megjelent](#)(52 cikk)

Megjegyzések

Engedély kéréséhez kattintson ide:

<http://group.bmj.com/group/rights-licensing/permissions>

Újranyomat kéréséhez kattintson ide:

<http://journals.bmj.com/cgi/reprintform>

A BMJ-re való feliratkozáshoz kattintson ide:

<http://group.bmj.com/subscribe/>